

סכנה. ואלו הן, הכלב והתקל והאשה. ויש אומרים אף החזיר. ויש
אומרים אף הנחש. מבארת הגמרא: ואי ממצעין ו-ואם הם עברו
בין שני אנשים מאי תקנתיה להנצל מהסכנה. אמר רב פפא, נפתח
– שיפתח בפסוק המתחיל בתיבת 'אל', ונפסיק – ושיפסיק בפסוק
שנגמר בתיבת 'אל', דהיינו הפסוק 'אל מוציאם ממצרים כותעפת
ראם לו', והפסוק שאחריו 'כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל'
כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל' (במדבר כג כב-כג). אי נמי
– אופן נוסף, נפתח ב'אל' ונפסיק ב'אל', והיינו הפסוק 'לא איש אל
יכבד וכן אדם ויתנהם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה'
(שם כג יט).

הגמרא מבארת את הסכנות בדברים אלו: הני בי תרי דמצעא להו
– שני אנשים שעוברת ביניהם אשה נדה, אם בתחלת ימי נדתה
היא, הורגת אהר מנה, ואם בסוף ימי נדתה היא, מריבה היא עושה
ביניהן. מאי תקנתיה שלא ינזקו, נפתח ב'אל' ונפסיק ב'אל'.

עוד בענין זה: הני תרי נשי דיתכן ו-שתי נשים היושבות בפרשת
דרכים, תאמרי תאמי ניקא דשכילא – אחת בצד זה של השביל, ותאמי
באידך ניקא – והשניה בצד השני, ומכאן אפילו להדרי – ופניהם
מכוונות זו לזו, ודאי ככשפים עסיקן – ודאי שעוסקות בכשפים,
מאי תקנתיה שלא ינזקו, אי איבא דירבא אחרינא ליזיל בה – אם יש
דרך אחרת, שילך בה. ואי ליבא דירבא אחרינא, אי איבא איניש
אחרינא בתריה – אם יש אתו אדם נוסף, ינמיטו לידהיהו בתרי הדרי
וניחלפו – יתנו ידיהם זה לזה וכך יעברו. ואי ליבא איניש אחרינא
שיעבור עמו, נימא הכי – שיאמר כך, אותן השדים הקרוין ארת
אולת אסיא בלוסיא, שאתן עוסקות בהם בכשפים, מתקמלא בחיק
קבל – כבר הרוגים הם בחצים.

מוסיפה הגמרא: האי מאן דפגע באיתתא בעידנא דסלקא ו-הפוגע
באשה בשעה שהיא עולה מפיכלת מצוה, אי איהו קריב – אם
הוא מקדים ומשמש מטתו לפניו, אהדא ליה לדידיה ו-אוחזות
אותו רוח ונונים, ואי איהו קרבה – ואם היא מקדימה ומשמשה
לפניו, אהדא לה לדידה ו-אוחזות אותה רוח ונונים. מבארת
הגמרא: מאי תקנתיה להנצל מכך. לימא הכי כדי להחליש את רוח
תאות הזנונים, שופע בוז על נדרכים ויתעם בתוהו לא דרך' (תהלים
קמ).

דברים נוספים שיש בהם סכנה: אמר רבי יצחק, מאי דכתיב – מה
פירוש הפסוק (שם כג ד) 'גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי
אתה עמדי', מה נחשב גיא צלמות שיש בו סכנה. זה תישן בצל
דקל יחיד, שאין דקל אחר סמוך לו, ובצל הלכנה – כשהלכנה
מאירה יש צל מהכתלים והוא הולך בצילם.

הגמרא מבארת מתי נאמרו דברים אלו: ובצל דקל יחיד לא אמרן
שיש סכנה לישן תחתיו, אלא דלא נפיל מולא דתכריה עילויה –
כשלא נופל צל דקל הסמוך לו על הדקל שישן תחתיו, אבל נפל
מולא דתכריה עילויה, לית לן בה, כיון שמסתלק השד לדקל השני
ואינו מזיקו.

מבארת הגמרא: אלא הא דתניא, תישן בצל דקל יחיד בחצר,
שהמקום צר ואין לשד מקום לנסות משם, ומזיקו, ותיישן בצל
לכנה, דמו בראשו. ומשמע שבצל דקל יש סכנה רק בחצר, היכי
דמי – במה מדובר כאן, אי לימא שמדובר דלא נפיל מולא דתכריה
עילויה, אם כן אפילו בשדה נמי יש סכנה. מבארת הגמרא: אלא
לאו שמע מינה ממה שהביריתא נקטה דדוקא חצר, שבחצר יש
סכנה אף על גב דנפיל מולא דתכריה עילויה. מסיקה הגמרא: אכן
שמע מינה.

ובציקה של לכנה, לא אמרן שיש סכנה, אלא בסוף החודש,
שהלכנה וזרחת במזרח והצל במערבה של הכותל, אבל בתחילת
החודש שהלכנה וזרחת במערב והצל במזרחת – במזרח, לית לן
בה.

חזין מן המים, שאף אם מזג מים קרים בחמים או חמים בקרים, מין
אחד הם ואין זה מוגיה, ואינם מצטרפים ליין מזוג. ורבי יוחנן אמר,
אפילו מים מזוגים מצטרפים ליין מזוג. אמר רב פפא, מה שאמר
רבי יוחנן שמים מזוגים מצטרפים, לא אמרן אלא במזג המימי לנו
קרירי – חמים לתוך קרים, וכן קרירי לנו ו-לתוך המימי, אבל מזג
מים המימי לנו המימי וקרירי לנו קרירי, לא מצטרף ליין מזוג.

הגמרא מבארת ארבעה דברים מסוכנים: אמר ריש לקיש, ארבעה
דברים מסוכנים משום רוח רעה, והעושה אותן דמו בראשו
ומתחייב בגפשו – עון מיתתו שגרם עצמו על ראשו, ויענש על
כך. ואלו הן, הנפנה ו-עושה צרכיו בין דקל לבותל. והעובר בין
שני דקלים, שהם מקום הילוך שדים, וכשמונע מהם לעבור מזיקים
אותו. והשוהה מים שהם שאולין מאדם אחר. והעובר על מים
שפובין על הארץ, ואפילו שפכתו אשתו בפניו, שהרוח רעה
מוסרת עצמה לשתות מהן.

הגמרא מבארת באיזה אופן נאמרו ארבעת הדברים: מה שאמר
ריש לקיש הנפנה בין דקל לבותל מתחייב בגפשו, לא אמרן שיש
סכנה, אלא באופן דלית ליה ארבע אמות בין הדקל לבותל, שאז
לא השאיר ריוח לשד לעבור, ומזיקו, אבל אית ליה ארבע אמות
בין הדקל לבותל, לית לן בה – אין לנו חשש בכך, שכיון שיש לשד
מקום לעבור לא יזיקו. וכן כי לית ליה ארבע אמות, לא אמרן שיש
סכנה בכך, אלא דליבא דירבא אחרינא – שאין לשד דרך אחרת
ללכת בה, שעכשיו זה בא בגבולו ומפסיד את דרכו, ולכן מזיקו.
אבל איבא דירבא אחרינא, לית לן בה חשש.

ומה שאמר שהעובר בין שני דקלים מתחייב בגפשו, לא אמרן שיש
סכנה, אלא באופן דלא פסקינהו ו-שלא מפסיק בין שני הדקלים
רשות תריס, אבל פסקינהו רשות תריס, כיון שמצויים שם רבים
לית לן בה חשש, כיון שאין לו רשות להזיק שם, שאין לו לגזול את
הרבים.

ומה שאמר שהשוהה מים שאולין מתחייב בגפשו, לא אמרן אלא
דשילינהו – ששאל אותם קמן, אבל אם גזול שאלם, לית לן בה
חשש. ואפילו שילינהו קמן נמי לא אמרן שיש חשש, אלא כאשר
הם בשדה, דלא שכיחי שם מים, והרוח רעה מוסרת עצמה לשתות,
וכששואל הקטן מים היא שורה עליהם, אבל בעיר דשכיחי שם
מים, לית לן בה. שאינה מוסרת עצמה לשתותם. ואפילו בשדה נמי
לא אמרן שיש חשש, אלא במיא ו-מים, אבל בחמרא ושיכרא ו-יין
או שכר, לית לן בה, שהרוח רעה שורה רק על מים.

ומה שאמר שהעובר על מים שפובין מתחייב בגפשו, לא אמרן אלא
באופן דלא אפסקינהו בעפרא – שלא פוזר עליהם עפר, וכן לא תה
בהו דוקא – לא ירק לתוכם רוק, אבל אפסקינהו בעפר או תה בהו
דוקא, לית לן בה. וכן לא אמרן שיש סכנה לעבור על מים שפובים,
אלא דליה עבר עליהו שימשא – שלא זרחה עליהם השמש, וכן לא
עבר עליהו שיתין ניגרי – לא עברו עליהם ששים פסיעות, אבל אם
עבר עליהו שימשא, וכן אם עבר עליהו שיתין ניגרי, לית לן בה.
וכן לא אמרן שיש חשש, אלא באופן דהעובר עליהם לא רכיב
תמרא – לא רוכב על חמור, וכן לא סייס מקני – אינו נועל מנעלים,
אבל אם הוא רכיב תמרא, וכן אם סייס מקני, לית לן בה.

מוסיפה הגמרא: והני מילי – מה שתנאים אלו מועילים, היבא
דליבא למיחש לכשפים – במקום שאין חשש לכשפים, אבל היבא
דאיבא למיחש לכשפים, אף על גב דאיבא את כל הני תנאים,
חיישינן. (והוא) [במהו] נקרא – כאותו אדם דעבר על מים
שפובים, והיה רכיב תמרא וסייס מקני, ולא הועיל לו להנצל, ונמוד
מקאניה – ונתכווצו מנעליו, וצו ברעיה – ויבשו רגליו.

הגמרא מביאה ברייתא על דברים המזיקים ומה תקנתן: תני רבנן,
שלישה דברים אין ממצעין – לא יעברו בין שני אנשים, וכן לא
מתמצעין – לא יעבור איש אחד ביניהם, שאפשר לבא מכך לירי

פסחים דף קיא עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) קלז

57 בְּרִיקָא בִּיה בְּמָר דְּלֵא יַדַּע בְּרוּךְ – בִּדְקָנוּ וּמִצְאָנוּ שְׂאִינוּ יוֹדַע לְבָרֵךְ
 58 עַל הַסּוּדָר בְּרַכַּת עוֹטָר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאָרָה. אֲתָהּ הוּא מְרַבֵּן – בֵּא
 59 אֶחָד הַחֲכָמִים דִּבֶּר דְּוָדָתָא שִׁיתִּין שְׂדֵי הוּא – שִׂידַע שְׁבַע עַץ
 60 עוֹזְרִין יֵשׁ שִׁישִׁים שְׂדִים, וְכֹתֵב לָהּ קְמִיעָא דְּשִׁיתִּין שְׂדֵי. וְשָׁמַע דְּקָא
 61 אֲמָרוּ הַשְּׂדִים זֶה לֹזֶה, פָּנוּ מִיְּיָכֹוּ מִהֶכָּא – הוֹצִיאוּ כְּלִיכֶם מִכָּאן.
 62 הַגְמָרָא דָּנָה עַל הַשֹּׁד הַנִּקְרָא קֶטֶב: נִאֲמַר בַּפְסוּק (דְּבָרִים ל"ב כ"ד) 'קֶטֶב
 63 מִרְדִּי'. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא: תָּרִי קֶטֶבִּי הוּא – יֵשׁ שְׁנֵי שְׂדִים הַנִּקְרָאִים
 64 קֶטֶב, חֵד בֵּא מִקְּמֵי מִיִּהְרָא – לִפְנֵי הַצְהָרִים, וְחֵד בֵּא מִקְּתֵר מִיִּהְרָא
 65 – אַחֵר הַצְהָרִים. הַשֹּׁד דְּמִקְּמֵי מִיִּהְרָא 'קֶטֶב מִרְדִּי' שָׁמוֹ, וּמִיִּהְיֹו בִּי
 66 בְּרָא דְּבִמְכָּא – וְנִרְאָה בְּתוֹךְ כֹּד שֶׁל כּוֹתֵה, וְהָרִי בִּיה בְּחֶשֶׁא – וְחוֹזֵר
 67 וּמִסּוּבֵב בְּתוֹכֹוּ כִּכָּף שֶׁל קִדְרָה. וְהַשֹּׁד דְּכֵתֵר מִיִּהְרָא 'קֶטֶב יָשׁוּד
 68 צְהָרִים' שָׁמוֹ, הָאֲמוֹר בְּתַהֲלִים (צ"א), וּמִיִּהְיֹו בִּי קֶרְנָא דְּעִינָא – וְנִרְאָה
 69 בְּקִרְנֵי הַעֵז, וְהָרִי בִּיה בְּנִפְיָא – וְחוֹזֵר וּמִסּוּבֵב שֶׁם כְּמוֹ נִפְה.
 70 הַגְמָרָא מְבִיאָה מַעֲשֶׂה בַּעֲנָן זֶה: אֲבִי הוּא שְׂקִיל וְאוֹיֵל – הִיָּה הוֹלֵךְ
 71 בְּדֶרֶךְ, וְאוֹיֵל רַב פָּפֵא מִצַּד יָמִינִה, וְרַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ מִצַּד
 72 שְׂמָאלִיה, בִּאֲמֻצָּה הַדֶּרֶךְ חֲנוּיָה – רָאָה אֲבִי לְתַהוּא קֶטֶב מִרְדִּי דְּקָא
 73 אֲתִי לְאַפִּיָּה דְּשִׁמְאֵלִיָּה – שָׂבֵא לְקִרְאָתָם בְּצַד שְׂמָאל, אֲהֲרָא
 74 וְיִמְשִׁתְּכֵי וְ-וּמִצְוִיִּים) בְּטוּלֵי דְּחֶצְבָּא דְּלֵא חֲצֵב נִרְמִידָא – בְּצַל עֵשֶׂב
 75 לִימִינִה. אֲמַר לִיה רַב פָּפֵא, אֲנָא מֵא שְׂנֵא דְּלֵא חֲשֵׁשׁ לִי – מִדְּרַע
 76 אֵינִךְ חוֹשֵׁשׁ שְׂאֵי יִנּוֹק מִמֶּנּוּ. אֲמַר לִיה אֲבִי לְרַב פָּפֵא, אֲתָּה שְׁעִתָּא
 77 קְיָיִמָּת לָךְ – הַשְׁעָה עוֹמֶדֶת לָךְ, שֶׁאֲתָה עֹשִׂיר וְיֵשׁ לָךְ מִזֶּל טוֹב, וְלֹא
 78 תִּנּוֹק.
 79 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת מַתִּי מִצְוֵי קֶטֶב מִרְדִּי: מִחֵד בְּתַמּוּז – מִרְאֵשׁ חֹדֶשׁ
 80 תַּמּוּז עַד שִׁיתִּסְרָא בִּיה – עַד ט"ז בְּתַמּוּז, וְזֵא שְׂכִיתֵי הַקֶּטֶב מִרְדִּי.
 81 מִכָּאן וְאוֹיֵל – מֵאֲחֵר ט"ז בְּתַמּוּז, סָפֵק שְׂכִיתֵי סָפֵק לֹא שְׂכִיתֵי.
 82 וּמִשְׁתַּכְּחִי וְ-וּמִצְוִיִּים) בְּטוּלֵי דְּחֶצְבָּא דְּלֵא חֲצֵב נִרְמִידָא – בְּצַל עֵשֶׂב
 83 הַחֲצֵב שֶׁל־גֹּדֵל אֲמָה, וְכֵן מִצְוִיִּים בְּטוּלֵי דְּחֶצְבָּא וּפְנִיָּא דְּלֵא הוּי
 84 נִרְמִידָא – בְּצַל הַבּוֹקֵר וְהָעֶרֶב שֶׁאֵין בָּהֶם אֲמָה, וְבַעֲקֵר מִצְוִיִּים
 85 בְּטוּלֵי דְּבֵית הַכְּסָא.
 86 שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הַמְבִּיאִים לִידֵי עִיּוּר: אֲמַר רַב יוֹסֵף, תְּנִי תְּלָת מִלֵּי
 87 – שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֲלוֹ יְהִיב אֲרֻבָּנָא לְנִהוּרָא – מְבִיאִים לִידֵי עִיּוּר.
 88 וְאֵלּוּ הֵם, מִן דְּפָרִיק רִישִׁיהָ יָבֵשׁ – הַמִּסְרַק רָאשׁוּ כְּשֶׁשְׁעֵרוֹתֶיהָ
 89 יִבְשׁוּת, וּמִן דְּשִׁתִּי טִיף טִיף – הַשּׁוֹתֶה מִיִּין הַמִּטְפֵּטֵף מִהַחֲבִית, וּמִן
 90 דְּסָרִים מִקְּנֵי אֲדָמִיתִיָּה בְּרָקָא – הַנוֹעֵל מִנְּעִלָיו כְּשֶׁרָגְלָיו לַחוֹת מִמִּי
 91 הַרְחִיצָה.
 92 דְּבָרִים הַמְבִּיאִים לִידֵי עֲנִיּוֹת: תְּלָאֵי בְּבִיתָא – הַתּוֹלָה פִּתּוֹ בְּאוּר
 93 בְּתוֹךְ סֶל אַחֵר, קָשִׁי לְעִנְיָנוּתָא – קֶשֶׁה וּמְבִיא לְעִנְיּוֹת. בְּרָאֲמִי אִינְשֵׁי
 94 – כְּמוֹ שֶׁרָגִילִים אֲנָשִׁים לּוֹמַר, תְּלָא סִילְתָּא – הַתּוֹלָה סֶל וּפֶת
 95 בְּתוֹכָהּ, תְּלָא מְזוּנִיָּה – מִרְחִיק מְזוּנוֹתֶיהָ. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא: וְלֹא אֲמָרָן
 96 שֶׁקֶשֶׁה לְעִנְיּוֹת, אֲלֵא כְּשֶׁתּוֹלָה רִיפְתָּא – לַחֵם, אֲכָל אִם תּוֹלָה
 97 בִּישְׂרָא וְכוּנְוִי – בָּשָׂר אוֹ דָּגִים, לִית לָן בָּהּ חֲשֵׁשׁ, מִשּׁוֹם דְּאוֹרְחִיָּה
 98 הִיא – שֶׁהִדְרֵךְ לְתַלּוּתָם.
 99 פְּאִרִי בְּבִיתָא – מוֹרֶסֶן בְּבִית, קָשִׁי לְעִנְיָנוּתָא – קֶשֶׁה וּמְבִיא לְעִנְיּוֹת.
 100 וְכֵן נִשְׁוֹרָא וְ-פִירוּרִים שֶׁל לַחֵם) בְּבִיתָא, קָשִׁי לְעִנְיָנוּתָא. וּבְלִילֵי
 101 שְׁבִתּוֹת וּבְלִילֵי רְבִיעִית גַּם שָׂרוּ מְדִקְוֵי עִלְוִיָּה – שׁוֹרִים מְדִקְוִים עַל
 102 הַפִּירוּרִים.
 103 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת מִדְּרַע הַמְשַׁלֵּךְ פִּירוּרִים גּוֹרֵם לְעִנְיּוֹת: אִיפְרָא
 104 דְּמוּזִי – הַשֹּׁר הַמְמוּנָה עַל הַמְּזוּנוֹת, נְקִיד שְׁמִיָּה, מִלְשׁוֹן נְקִיּוֹת, וְלִכֵּן
 105 אֵינוֹ רוֹצֵה שִׁיהִי פִירוּרִים מוֹשְׁלָכִים וְנִדְרָסִים בְּרַגְלֵי. וְאִיפְרָא
 106 דְּעִנְיָנוּתָא – הַשֹּׁר הַמְמוּנָה עַל הַעֲנִיּוֹת, נְבִיל שְׁמִיָּה, מִלְשׁוֹן לִיכְלוֹן,
 107 וְנִכְסֵי בֵּית שֶׁאֵין נוֹהֲגִים מִנְּהָה נְקִיּוֹן בֶּפֶת.
 108 הַמְנִיחַ צָעָא וְ-קֶרְחָא) אֲפּוֹמָא דְּחֶצְבָּא – עַל פִּי הַכֹּד, קָשִׁי לְעִנְיָנוּתָא.
 109 דְּבָרִים נּוֹסְפִים שֶׁשׁ לְהוֹזֵר מֵהֶם: מֵאן דְּשִׁתִּי מֵא בְּצִיעֵי – מִי
 110 שְׁוֹתָה מִיָּם מִהַקְעֵרָה, קָשִׁי לְבְּרִיקָתִי – לְכַלּוֹן עֵינַיִם. דְּאֲכִיל תְּחִיל
 111 – הָאוֹכֵל שְׁחָלִים וְלֹא מִשִּׁי יִיָּה – וְלֹא רוֹחֵץ יְדָיו, מִפְּחִיד תְּחִילָתִין
 112 יוֹמִין – מִפְּחִיד שְׁלוֹשִׁים יוֹם וְאֵינוֹ יוֹדַע מִדְּרַע.

1 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת כְּמָה אֲפִנִי הִזִּיק שֶׁעַל יְדֵי דָקֵל: הֵא מֵאן דְּפָסְפִי
 2 אֲנִירָא דְּרִיקָא – הַעוֹשֶׂה צְרִכּוֹ עַל דָּקֵל קְצוֹץ, אֲחֲרָא לִיה לְדִידִיה
 3 רוּחַ פְּלָגָא – אוֹחוֹת אוֹתוֹ חוֹלֵי הַשִּׁיתוּק. וְהֵא מֵאן דְּמַצְלִי רִישִׁיה
 4 אֲנִירָא דְּרִיקָא – הַמְטִה רָאשׁוֹ עַל דָּקֵל קְצוֹץ, אֲחֲרָא לִיה רוּחַ
 5 צְרָא – אוֹחוֹ אוֹתוֹ כֹּאֵב חֲצִי הָרָאשׁ. הֵא מֵאן דְּפָסְפִי אֲדִיקָא –
 6 הַפּוֹסֵעַ וּמִדְּלַג עַל גִּבֵּי דָקֵל, אִי מִיִּקְטֵל – אִם נִקְצֵץ הַדָּקֵל, קָטִיל –
 7 נִהָרַג הָאִישׁ, וְאִי אֲעֵקֶר – נַעֲקֵר הַדָּקֵל, מִיִּעָקֵר וְיָמִית – נַעֲקֵר הָאִישׁ
 8 מוֹת. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא: מִה שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁהָאִישׁ נִהָרַג אוֹ מוֹת, תְּנִי מִלֵּי
 9 דְּלֵא מִנָּה פְּרַעֲיָה עִלְוִיָּה – שֶׁלֹּא הִנִּיחַ רִגְלוֹ עַל הַדָּקֵל, אֲלֵא דִילַג
 10 מִעֲלִיו, אֲכָל אִם מִנָּה פְּרַעֲיָה עִלְוִיָּה וְדֶרֶךְ עֲלִיו, לִית לָן בָּהּ חֲשֵׁשׁ.
 11 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת כְּמָה מִינִי צֵל שְׂרוּחַ רַעָה שׁוֹרָה בָּהֶם: תְּמִישָׁה טוּלֵי
 12 הוּי – חֲמִישָׁה מִינֵי צֵל הֵם שְׂרוּחַ רַעָה שׁוֹרָה בָּהֶם, טוּלֵא דְּרִיקָא
 13 יְחִידָא – צֵל שֶׁל דָּקֵל יְחִידִי, וְטוּלֵא דְּאֵילָן הַקְרוֹי כְּנֵדָא, טוּלֵא
 14 דְּפִרְתָּא – שֶׁל צֵלָף, וְטוּלֵא דְּוִרְתָּא – שֶׁל עֵץ עוֹזְרִין. אִיכָּא דְּאֲמָרִי
 15 אִף טוּלֵא דְּאֲרָבָא – שֶׁל סַפְיָנָה, וְטוּלֵא דְּעֶרְבָתָא – שֶׁל עֵץ עֶרְבָה.
 16 בְּלֵא דְּמִיִּתָּא, כָּל אֵילָן דְּנִפְשִׁי עֲנִפִּיָּה – שְׁעִנְפּוֹ מְרֻבּוֹבִים, קָשִׁי
 17 טוּלֵא – צִילוֹ קֶשֶׁה וּמִסּוּכָן. וְכֵן כָּל אֵילָן דְּקָשִׁי סִילְוִיָּה – שְׁעִנְפּוֹ
 18 קֶשֶׁה, קָשִׁי טוּלֵא, לְכַר מֵאֵילָן הַקְרוֹי כְּרוֹ מִשָּׂא, דֹּאף עַל גִּבֵּי דְּקָשִׁי
 19 סִילְוִיָּה וְ-שְׁעִנְפּוֹ קֶשֶׁה לֹא קָשִׁי טוּלֵא – אֵין צִילוֹ קֶשֶׁה. וְהַטְעַם,
 20 דְּאֲמָרָה לָהּ שִׁידָא לְכַרָּה – שֶׁאֲמַרְהָ הַשִּׁידָה לְכַנֶּה, פִּירְחִי נִפְשִׁיךָ –
 21 תִּבְרִיחַ אֶת עֲצָמֶךָ מִכְּרוֹ מִשָּׂא, דֹּאִהוּ הוּא דְּקָטִיל לְאֲבוֹךָ וְקָטִיל
 22 לְדִידִיָּה – שֶׁהוּא הָרַג אֶת אֲבִיךָ, וְהִירוּג גַּם אוֹתְךָ. נִמְצָא שֶׁאֵין
 23 הַשְּׂדִים נִמְצָאִים בְּצִילוֹ. מְבִיאָה הַגְמָרָא הַנַּהֲגָה בַּעֲנָן זֶה: אֲמַר רַב
 24 אֲשִׁי, חֲנוּיָא לְרַב בְּהֵנָּה – רֵאִיתִי אֶת רַב כְּהֵנָּה דְּפָרִישׁ מְבֹלְהוֹ טוּלֵי
 25 – שֶׁפָּרַשׁ מִכָּל מִינֵי צֵל, וְלֹא שֶׁהָיָה תַּחְתֵּיהֶם.
 26 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת אֵת שְׁמוֹת הַשְּׂדִים הַמְצוּיִים בַּמְקוֹמוֹת שׁוֹנִים:
 27 הַשְּׂדִים הַמְצוּיִים בִּי פְּרָחִי – בַּעֲץ צֵלָף, רוּחֵי שְׁמֶם. וְהַשְּׂדִים
 28 דְּמִצְוִיִּים בִּי וְוִרְתָּא – בַּעֲץ עוֹזְרִין, שִׁידָא שְׁמֶם. וְהַשְּׂדִים דְּמִצְוִיִּים
 29 בִּי אֲנִירָי – עַל הַגּוֹת, רִישִׁיָּה שְׁמֶם. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא: לְמֵאִי נִפְקָא
 30 מִיָּה – אִיזִה עֲנִין יֵצֵא מִכָּר שְׁנִידַע אֶת שְׁמוֹתָם, לְכַתִּיבֵת קְמִיעָא
 31 בְּשְׁמוֹתָם, כְּגוֹן אִם נִיזּוֹק תַּחַת עֵץ צֵלָף יִכְתְּבוּ בְּשֵׁם רוּחִי.
 32 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת כִּיִּצַּד לְהוֹזֵר מִהַשֹּׁד שְׁתַּחַת הַצֵּלָף: הַשֹּׁד דְּמִצְוֵי בִּי
 33 פְּרָחִי – בַּעֲץ צֵלָף, הִיא בְּרִיה שְׂאֵין לָהּ עֵינַיִם. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא: לְמֵאִי
 34 נִפְקָא מִיָּה אִם יֵשׁ לָהּ עֵינַיִם אוֹ לֹא, לְדַעַת שֶׁאֲפֹשֶׁר לְנִיּוּיָהּ לָהּ –
 35 לְבִירוֹחַ מִפְּנֵיהָ, שְׂכִינָן שְׂאֵין לָהּ עֵינַיִם אֵינֶה רּוֹדֶפֶת אַחֲרֶיהָ.
 36 הַגְמָרָא מְבִיאָה מַעֲשֶׂה בַּעֲנָן זֶה: יוֹמָנָא חֲרָא – פַּעַם אַחַת הָיָה אוֹיֵל
 37 צוּרְקָא מְרַבֵּן לְאַפְנִיָּו – הֵלֵךְ תַּלְמִיד חֲכָם לְהַתְפִּנוֹת מִתַּחַת לְבִי
 38 פְּרָחִי, שָׁמַע הַתַּלְמִיד חֲכָם דְּקָא אֲתָה – שָׂבֵא הָרוּחַ עִלְוִיָּה, וְגַי לָהּ
 39 – וּבְרַח מִפְּנֵיהָ, בִּי אוֹיֵא חֲבָקִיָּה דְּרִיקָא – כְּשֶׁהִלְכָה הָרוּחַ אַחֲרָיו
 40 נִתְקַלָּה בַּעֲיָקֵר הַדָּקֵל, צְוּחַ דְּרִיקָא – יָבֵשׁ הַדָּקֵל וּפְקָעָה הִיא –
 41 וְהָרוּחַ נִבְקָעָה וְנִשְׁבְּרָה.
 42 הַגְמָרָא מִבִּאֲרַת עַל הַשְּׂדִים שְׁתַּחַת הָעוֹזְרִין: פְּרָחָא דְּבִי וְוִרְתָּא –
 43 הַשְּׂדִים שְׁתַּחַת הָעוֹזְרִין, שְׂדֵי שְׁמֶם, כְּמִבּוּאָר לַעֲלִיל. מוֹסִיפָה
 44 הַגְמָרָא: הֵא וְוִרְתָּא דְּמִיִּכָּה לְמָתָא – עֵץ עוֹזְרִין הַסְמוּךְ לַעֲרִי, לֹא
 45 פְּחָתָא מִשְׁתִּין שְׂדֵי – אֵין בּוֹ פָחוֹת מִשִּׁישִׁים שְׂדִים. מִבִּאֲרַת הַגְמָרָא:
 46 לְמֵאִי נִפְקָא מִיָּה כְּמָה שְׂדִים יֵשׁ שֶׁם, לְמִיִּכָּתֵב לָהּ קְמִיעָא – לְכַתּוּב
 47 קְמִיעַ לְפִי מִסְפַּר הַשְּׂדִים שִׁישׁ שֶׁם.
 48 הַגְמָרָא מְבִיאָה מַעֲשֶׂה בַּעֲנָן זֶה: הוּא כָּר קָשָׁא דְּמָתָא – שׁוֹטֵר
 49 הָעִיר דְּאוֹיֵל וְקָא – שֶׁהֵלֵךְ וְעַמֵּד לִפְנֵי אֵילָן וְוִרְתָּא דְּתַתָּה סְמִיד
 50 לְמָתָא, עָלוּ בִּיה שִׁיתִּין שְׂדֵי וְאִיִּסְתַּבְּן – עָלוּ עֲלָיו שִׁישִׁים שְׂדִים,
 51 וְהַסְתַּכְּן. אֲתָה לְהוּוּא מְרַבֵּן – בֵּא לִפְנֵי אֶחָד הַחֲכָמִים דְּלֵא יַדַּע
 52 דְּוָדָתָא דְּשִׁיתִּין שְׂדֵי הִיא – שִׁישׁ בֵּה שִׁישִׁים שְׂדִים, וְכֹתֵב לָהּ
 53 הַתַּלְמִיד חֲכָם קְמִיעַ לְחֲרָא שִׁידָא – לִשְׁד אֶחָד שֶׁל יוֹזִיקָהּ. לֵאחֲרֵי
 54 מִכָּן שָׁמַע הַשׁוֹטֵר דְּתָלוּ חֲנוּנָא בְּנוּיָה – שֶׁתָּלוּ הַשְּׂדִים מַחוּל בְּתוֹךְ
 55 הָאֵילָן, וְקָא מְשִׁירֵי חֲבִי – וְהֵם שְׂרִים כָּר, מוֹדִידָה דְּמִר בִּי צוּרְקָא
 56 מְרַבֵּן – וְהַסּוּדָר שֶׁל הָאֲדוֹן הוּא דּוֹמֵה לְסוּדָר שֶׁל תַּלְמִיד חֲכָם, אֲבָל